

**«Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің логопед мұғаліміне
лауазымдық нұсқаулық**

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы лауазымдық нұсқаулық КР «Білім туралы» заңына, КР Еңбек кодексіне, «Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалардың лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы (КР БФМ 2009 жылғы 13 шілдедегі қосымшалармен және өзгерістермен №338 бұйрығы), «Білім беру үйимдарында психологиялық-педагогикалық қолдан отыру қағидаларын бекіту туралы» (КР БФМ 2022 жылғы 12 қаңтардағы №6 бұйрығы) бұйрықтарға сәйкес әзірленген.

1.2. Логопед мұғалім қызметке «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейі басшысының бұйрығымен тағайындалатын және босатылатын мамандар санатына жатады.

1.3. Логопед мұғалім Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің аясында (ары карай ППҚ) тікелей Қолдау қызметінің басшысына бағынады.

1.4. Логопед мұғалім Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің қызметкері болып табылады және онда пәнаралық негізде жұмыс істейді.

1.5. Логопед мұғалім қызметіне «Дефектология» мамандығының «Логопедия» белімі бойынша жоғары педагогикалық белімі бар маман тағайындалады.

1.6. Логопед мұғалім өз қызметінде мына құжаттарды басшылыққа алады:

- Бала құқықтары туралы конвенция;
- «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Заңы;
- «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Заңы;
- КР «Білім туралы» Заңы;
- КР әлеуметтік және инклузивтік белім беру мәселелері бойынша заңнамасы;
- жарғысы;
- «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің жарғысы;
- «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің ішкі еңбек тәртібінің ережелері;
- «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің басшылығының бұйрықтары мен үкімдері;
- еңбекті корғау, қауіпсіздік ережелері және өрттен сактану ережелері мен нормалары;
- осы лауазымдық нұсқаулық;
- еңбек шарты.

1.7. Логопед мұғалім төмендегі мәселелерді білуі керек:

- Қазақстан Республикасының Конституциясын;
- БҰҰ балалар құқығы туралы конвенциясын;

- Қазақстан Республикасының «Білім туралы», Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы», «Қазақстан Республикасындағы балалар құқығы туралы» зандарды және инклюзивтік білім беру мәселелері бойынша басқа да нормативтік актілерді;
- «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің білім беру үдерісін ұйымдастыруды реттейтін жарғы мен жергілікті актілерді;
- кәсіптік және практикалық әрекеттер мәселелері бойынша нормативтік және әдістемелік құжаттар;
- арнайы педагогика мен арнайы психологияны;
- дефектологияның анатомиялық-физиологиялық клиникалық негіздерін;
- баланың сөйлеу тілдік және жүйкелік-психикалық дамуындағы ауытқышылықтардың алдын алу мен түзетудің әдіс-тәсілдерін;
- сөйлеу тілі дамуында ауытқышылықтары бар балалармен жұмыс бойынша бағдарламалық-әдістемелік әдебиетті;
- логопедиялық ғылым мен практикадағы жаңа жетістіктерді.

1.8. Логопед мұғалімнің жалақысы оның білімі мен біліктілік деңгейіне сәйкес есептеледі.

1.9. Логопед мұғалім «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің басшысының бекіткен 16 сағаттық жұмыс аптасынан құрылатьын қалыпты жұмыс күні түзімінде кесте бойынша жұмыс істейді.

2. Қызметтері

Логопед мұғалімге төмендегі қызметтер жүктеледі:

2.1. Мүмкіндіктері шектеулі окушылардың сөйлеу тілі және психикалық дамуындағы ауытқышылықтардың алдын алуға, өтеуге және түзетуге бағытталған түзете дамыту үдерісіне қатысу.

2.2. Мүмкіндіктері шектеулі балалардың сөйлеу тілінің даму деңгейін, әр түрлі генезді сөйлеу тілдік бұзылыстар мен кемшіліктердің құрылымын анықтау үшін оларды терендете тексеру.

2.3. Окушылармен сөйлеу тілдік дамуындағы ауытқышылықтарды жену мен бұзылған атқарымды өтеу бойынша апробацияланған түзете-дамыту әдістемелерін практикалық пайдалану.

2.4. Балалардың сөйлеу тіліндегі бұзылыстардың алдын алу және жену мақсатында ата-аналарға (олардың орындағы тұлғаларға), педагогтарға және мамандарға әдістемелік көмек көрсету және кенес беру.

3. Лауазымдық міндеттері

Логопед мұғалімнің міндеттері:

3.1. Мүмкіндігі шектеулі балаларға арнайы педагогикалық тексеру жүргізеді және тәрбиленушілердің ерекше білім алу қажеттіліктерін бағалауды жүзеге асырады;

3.2.Даму мүмкіндіктері шектеулі балалардың психофизикалық даму бұзылыстарын еңсеру үшін жеке оқу, жеке-дамытуши, түзету-дамытуши бағдарламаларды әзірлейді және іске асырады жеке (кіші топтық, топтық сабактар) сабактар өткізеді;

3.3. Мүмкіндігі шектеулі балаларға арнайы психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетеді;

3.4. Білім беру үйимдарында ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді жүзеге асырады;

3.5. Басқа педагогтермен және мамандармен өзара іс-кимылды қамтамасыз етеді, білім беруде инклюзивтілік қағидатын іске асыруға ықпал етеді;

3.6. Басқа педагогтармен және мамандармен тығыз байланыста мүмкіндігі шектеулі балаларды дамыту және әлеуметтендіру жөніндегі қызметті жүзеге асырады;

3.7. Тәрбиешілерге, адамдардың (балалардың) ата-аналарына және өзге де занды өкілдеріне оқыту мен тәрбиелеудің арнайы әдістері мен тәсілдерін қолдану жөнінде консультация береді;

3.9. Болжау, жоспарлау және ұйымдастыру:

- түзете-дамыту жұмысының жеке бағдарламаларын ресурстық қамсыздандыру;
- түзету жұмысын ұйымдастыру барасында педагогтардың және ата-аналардың кәсіптік құзыретін жоғарылату бойынша шаралар;
- сейлеу тілдік бұзылыстары бар балалар туралы ақпаратты жинау және қорландыру;
- № жалпы білім беретін орта мектебінің түзету жұмысы бойынша жобалар мен бағдарламаларды табысты жузеге асыру үшін қажетті ішкі байланыс жүйесін;
- окушылармен түзете-дамыту жұмысының жеке бағдарламасын жүзеге асыруды мониторигелеу жүйесі;
- түзете-дамыта оқыту саласында қабылданған шешімдерді орындау;
- окушыларды ары қарай мектептік және әлеуметтік бейімдеу жұмысын.

3.10. Әзірлеу және пайдалану:

- окушылардың түзетуге болатын сөйлеу тілінің айтылу, фонематикалық үдерістерінің және лексикалық-грамматикалық бұзылыстарын жоюға бағытталған түзете-дамыту жұмысының (апробацияланған және авторлық) бағдарламасын, сабактар циклын;
- мүмкіндіктері шектеулі окушыларды кешенді түрде тексеру мен қолдаудың жеке бағдарламаларын;
- мектеп және жаңғырау жағдайындағы сөйлеу тілдік бұзылыстары бар окушылармен жұмыс бойынша педагогтарға, мамандарға және ата-аналарға арналған ұсынымдар.

3.11. «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің және жаңуялық тәрбиелеу жағдайындағы окушылардың сөйлеу тіліндегі бұзылыстарды жену бойынша түзету жұмысының міндеттері мен ерекшеліктері туралы хабарлау мақсатында білім беру үдерісіне қатысушылармен (педагогтар мен ата-аналар) кеңес беру жұмысын жүргізу.

3.12. Қатысу:

- Қолдау қызметін, психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі отырыстарының жұмысын жоспарлауға;
- әдістемелік бірлестіктер мен әдістемелік жұмыстың басқа түрінің әрекеттеріне;
- Педагогтар кеңесіне, психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі отырыстарына;
- Ата-аналар үшін өткізілетін шараларға (жиналыстар, семинар практикумдер, дөңгелек үстелдер және т.б.).

3.13. Окушылардың сөйлеу тілінің құрылымдық компоненттерін тексеруге және логопедиялық түзете-дамыту жұмыстарын жүргізуге арналған көрнекі құралдар мен материалдар.

3.14. Қажетті құжаттамаларды, аналитикалық-статистикалық есепті (тексеру мен жүргілген түзету сабактарының нәтижелерін бейнелейтін, берілген формадағы жылдық есепті құру) қабылданған формада ресімдеу және жүргізу, ППҚҚ отырыстары үшін балаларды логопедиялық тексеру және түзету жұмысы нәтижелері бойынша тұжырымдама жасау.

3.15. Өзінің кәсіптік жұмысын орындағанда «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің жарғысын, еңбекті қорғау ережелері мен нормасын сақтау, қауіпсіздік техникасын, санитарлық және өртке қарсы ережелерді, еңбек тәртібін, еңбек тәртібінің ішкі ережелерін орындау.

3.16. Нормативтік құжаттарға сәйкес өзінің кәсіптік біліктілігін арттыру.

4. Құқықтары

Логопед мұғалімнің құқығы:

4.1. «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің әкімшілігінен өзінің лауазымдық міндеттері мен құқықтарын орындауға, кәсіптік міндеттерін табысты орындауға қажетті жағдай туғызды; «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің директорынан өзінің құзыреттілігіне кіретін мәселелер бойынша ақпараттар мен құжаттарды талап ету.

4.2. Мектеп атынан диагностикалық және түзете-дамыту бағытында жұмыс істейтін тұлғалармен, ұйымдармен іскерлік қатынаска түсу.

4.3. Балалардың сөйлеу тілдік дамуларының деңгейін, сөйлеу тіліндегі бұзылыстарды анықтауга байланысты окушыларды тексеру.

4.4. Оқытудың тиімді құралдарын, формалары мен әдістерін таңдау, бағдарламаға өзгерістер ендіру, балалармен жүргізілетін логопедиялық жұмысы бойынша аprobацияланған және авторлық әдістемелерді әзірлеу және қолдану.

4.5. Қатысу құқығы:

- «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің даму стратегиясын, білім беру бағдарламасын, концепциясын әзірлеуге, Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің бағдарламасын әзірлеуге және жоспарлауға;
- сәйкес келетін нормативтік құжаттарды (ППҚ қызметінің атқарымы, құзыреттілігі, міндеттері, жауапкершілігі туралы ережелер) әзірлеуге;
- Жарғымен белгіленген тәртіpte «Т.Есетов атындағы №264 мектеп – лицейінің баскаруына;
- логопед мұғалімдердің қалалық және облыстық семинарларына, жинальстарға, ғылыми-әдістемелік конференциялардың жұмысына қатысуға.

4.6. Өзінің жұмысын жинақтай, тексерілген ақпараттарды пайдалана отырып, ғылыми және белгілі ғылыми басылымдарда жариялану.

4.7. Кәсіптік біліктілігін арттыру, өз еркімен сәйкес келетін біліктілік санатқа аттестациядан өтүге және аттестациядан табысты өткен жағдайда оны алу.

5. Жауапкершілігі

5.1. Логопед мұғалім мына жұмыстарға жауапты болады:

- тәрбиелеу-оқыту үдерісінде еңбек тәртібін, өнеркәсіптік санитария және өрттен сақтану ережелерін, еңбекті қорғау ережелерін, санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтауга;

- баланың құқығы мен еркіндігінің бұзылғандығы үшін;
- түзете білім беру үдерісін жүргізу кезінде баланың өмірі мен деңсаулығы үшін;
- өзінің лауазымдық міндеттерін дұрыс орындағаны немесе орындағанына байланысты мектепке зиян келтіруіне; логопедиялық кабинетте болған, материалдық жауапты тұлғаның қолхатымен берілген, материалдық құндылық пен мүліктің сақталуына;
- құжаттаманы жүргізу және оны сақтау;
- тексеру кезінде алынған материалдар мен мәліметтердің құпиялышын сақтау;
- баланы тексеру кезінде (өзінің құзыретінің аясында) негізделмеген тұжырымдама жасау, оның салдарынан баланың дene және психикалық деңсаулығының нашарлауы және әрбір баламен жүргізілетін түзете жұмысы нәтижесінің тәмендеуі үшін;
- оку жоспарына және оку үдерісінің кестесіне сәйкес түзете білім беру бағдарламасын толық көлемде жүзеге асырылмағаны үшін.

Күжаттама

1. Жылдық жұмыс жоспары;
2. Жұмыс уақытының циклограммасы;
3. Сейлеу тілінде бұзылыстары бар балаларды есепке алу журналы;
4. Сейлеу карталары;
5. Жеке дамыту бағдарламалары, күнтізбелік-тақырыптық жоспарлары, қунделікті сабак жоспарлары;
6. Әрбір топқа арналған күнтізбелік-тақырыптық жоспарлар;
7. Балалардың логопедиялық сабактарға келуін есепке алатын журнал;
8. Балалардың жеке дәптерлері;
9. Ата-аналармен жұмыс жоспары, мектеп мұғалімдерімен жұмыс жоспары;
10. Жылдық рефлексиялық есеп;
11. Логопедиялық кабинет паспорты.

Нұсқаулықпен таныстырылды

қолы, күні

Педагог-логопед: Тортбаева Ш.А